

Rapport fra inspeksjon ved Arna Jordsortering Atle Bjørvik sin massetipp i Langedalen

---

Virksomhetens navn:

Arna Jordsortering Atle Bjørvik

Virksomhetens adresse:

Langedalen 522
5268 Haukeland

Kontrollert del av virksomheten:

Massetipp i Langedalen, Arna

Til stede fra virksomheten:

Atle Bjørvik

Andre til stede:

Liv Senneset, Bergen kommune

Rapportnummer:

2010.096.1.FMHO

Arkivkode:

2011/1135

Anleggsnummer.:

1201.0539.01

Organisasjonsnummer

976858611 som eies av 876855682

Tidsrom for kontrollen:

21. desember 2010

Til stede fra Fylkesmannen:

Ingrid Torsnes

Astrid Holte

Rapporten beskriver avvik som vi fant etter forurensningsregelverket.

Hovedkonklusjon:

Avvik

Vi fant følgende avvik

- Det er ikke dokumentert at masser brukt til utfylling er rene
- Det er mistanke om at utfyllingen fører til forurensning
- Det er mangler ved internkontrollen

Anmerkninger

Det ble ikke gitt anmerkninger.

Frister

Fristen for å rette avvikene er satt til 1. juni 2011.

---

25. januar 2011

Kjell Kvingedal (e.f.)
seksjonssjef

Astrid Holte
senioringeniør

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en inspeksjon av utfyllingsområdet på gnr. 300 bnr. 4, Langedalen i Arna, 21. desember 2010.

Inspeksjonen inngår som en del av Fylkesmannens arbeid med å håndheve gjeldende krav for å beskytte mot forurensning. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver avvik som ble funnet. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

- **avvik** defineres som overtredelse av vilkår gitt i utslippstillatelsen eller gjeldende lover og forskrifter
- **anmerkning** er et forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som Fylkesmannen mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø

Alle tilsynsrapporter fra Fylkesmannen i Hordaland er offentlige og legges ut på vårt nettsted www.fylkesmannen.no/hordaland.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for inspeksjonen var

- forurensningsloven
  - § 7 - plikt til å unngå forurensning
  - § 11 – særskilt tillatelse til forurensende tiltak
  - § 28 – forbud mot forsøpling
  - § 29 – krav til anlegg for behandling av avfall
- forurensningsforskriften
  - kap 2 – opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
  - kap 39 - Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven
- avfallsforskriften
  - kap. 9 – deponering av avfall
- internkontrollforskriften
  - § 5 - innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon
- virksomhetens egen dokumentasjon som ble lagt fram ved inspeksjonen

3. Omfang

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen

- kvalitet på masser og avfall brukt til utfylling og på lager
- forurensning fra lagring eller utfylling med masser og avfall
- om det drives virksomhet som krever tillatelse til lagring eller deponering av avfall

Vi har ikke vurdert andre forhold ved virksomheten under inspeksjonen.

Avvik 1: Det er ikke dokumentert at masser brukt til utfylling er rene

Avvik fra: Avfallsforskriften

§ 9-2 b) om virkeområde

§ 9-7 krav om tillatelse

Forurensningsforskriften

§ 2-5 siste ledd om krav til tiltak ved terrenginngrep i forurenset grunn

§ 2-4 krav om undersøkelser

§ 2-3 a) definisjon av forurenset grunn

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor

Følgende masser fra områder som det er grunn til å tro er forurenset er brukt

- masser fra sentral bydeler i Bergen (Bergenus, Årstad og Laksevåg) som normalt inneholder høye verdier av blant annet arsen, bly, kadmium, kobber, kvikksølv, sink, PAH og PCB
- gravemasser fra bensinstasjoner eller områder rundt nedgravde oljetanker
- masser fra områder rundt bygninger med PCB-holdig maling eller puss
- masser fra område der det har vært/er drivhus
- kostemasser, gateoppsop, sandfangmasser
- gravemasser fra forurensende industri, verksteder, tankanlegg, skipsverft
- gravemasser fra impregneringsverk
- siktemasser fra sorteringsanlegg for avfall
- annet

Kommentarer

I § 9-2b) i avfallsforskriften står det at ikke-forurenset jord kan deponeres uten tillatelse etter § 9-7 i avfallsforskriften. I forurensningsforskriftens § 2-3a) går det fram at masser med innhold av helse- og miljøfarlige stoffer over normverdien er forurenset.

Forurensningsforskriftens § 2-4 setter krav undersøkelser dersom det er grunn til å tro at grunnen er forurenset. I § 2-5 går det frem at forurensete masser som er fjernet fra opprinnelig eiendom bare kan leveres til deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

Den som tar imot masser for utfylling har ansvar for å forsikre seg om at massene er rene. For å være sikker på at massene er rene, bør mottakeren minst ha

- for masser som kommer fra områder som det er grunn til å tro er forurenset, må det være dokumentasjon på at innhold av helse- og miljøfarlige stoffer er under normverdien, for eksempel i form av en tiltaksplan
- representativ stikkprøve av mottatt masse for kjemisk analyse og kontroll av at innhold av miljøfarlige stoffer er under normverdien
- loggbok med oversikt over mottatt masse, leverandør, dato, opprinnelse, vurdering og dokumentasjon av kvalitet mv

Prøvetaking og vurdering av resultater og tiltaksplan må gjøres av personer med særlig kompetanse på fagområdet.

Observasjoner

Arna Jordsortering Atle Bjørvik har tatt imot masser for utfylling fra 1994. Det er til nå fylt ut om lag 1 000 000 m³. Utfyllingsområdet er omtrent halvveis oppfylt. Området er avstengt med bom. I åpningstiden er det alltid folk til stede. Tippen er brukt av en rekke ulike entreprenører, blant annet Bergen Bydrift, Sprengningsteknikk, Rivenes og Fyllingen Maskin.

Det er tatt imot masser fra sentrale bydeler i Bergen som Årstad, Laksevåg og Bergenhus, uten dokumentasjon på at de er rene. Det er tidligere tatt imot kostemasser fra NCC, som kan inneholde miljøgifter.

Arna Jordsortering spør ikke om leverte masser kommer fra lokaliteter som kan inneholde forurensning, se liste over områder som kan være forurenset. De kan derfor ikke utelukke at de har mottatt masser som er forurenset.

Hvert prosjekt ble registrert med jobbnummer, og det ble gjennomført visuell kontroll av synlig forurensning. Masser med synlig forurensning blir avvist, og det skrives avviksrapport. Innhold av forurensning som ikke er synlig ble ikke vurdert, som for eksempel PCB, PAH og tungmetaller.

Det er ikke tatt stikkprøver av massene for å kontrollere om innhold av helse- og miljøfarlige stoffer er under normverdien.

Avvik 2: Det er mistanke om at utfyllingen fører til forurensning

Avvik fra: Forurensningsloven

§ 7 plikt til å unngå forurensning

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor

- Sigevannet er synlig forurenset
- Sigevannet er påvist forurenset
- Det er mistanke om at sigevannet eller sigevannssediment er forurenset da det er deponert avfall og masser som ikke er dokumentert rene

Kommentar

Dersom det er fylt ut med avfall som ikke er inert eller masser som er forurenset, er det fare for forurensning. Når det er fare for forurensning går det frem av § 7 i forurensningsloven at den ansvarlige skal sørge for tiltak for å hindre forurensning. Når det er oppstått forurensning, skal den ansvarlige sørge for å stanse, fjerne eller begrense virkningen.

For å hindre at det oppstår forurensning ved utfylling, må den som tar imot masser forsikre seg om at det bare fylles ut med rene masser og inert avfall. Den ansvarlige bør også forsikre seg om at sigevannet/sigevannssedimentet ikke er forurenset ved inspeksjon og/eller analyser.

Prøvetaking, analyse og vurdering av resultatene må gjøres av personer med kompetanse på fagområdet.

Observasjoner

Det er fare for at tippen inneholder masser som er forurenset, siden Arna Jordsortering ikke kan dokumentere at mottatte masser er rene, jf avvik 1. Utfyllingen kan derfor føre til forurensning.

Det er ikke tatt prøver av sedimenter eller sigevann i bekken nedenfor utfyllingsområdet. En del miljøgifter, som for eksempel PCB, vil lettest påvises i sedimentene fordi de lett binder seg til partikler. Vurdering av omfang av undersøkelsen må gjøres på bakgrunn av mulig innhold av miljøfarlige stoffer i massene på tippen.

Avvik 3: Det er mangler ved internkontrollen

Avvik fra: Internkontrollforskriften

§ 5-2 om krav til kunnskap

§ 5-6 om krav til risikovurdering

§ 5-7 om krav til rutiner og håndtering av avvik

Grunnlag for avviket er krysset av nedenfor

- Det er ikke etablert internkontroll
- Virksomheten er ikke kjent med de deler av forurensningsloven, avfallsforskriften eller forurensningsforskriften som er relevant for aktiviteten
- Det er ikke rutiner for opplæring av ledelse og ansatte om avfall og forurensning
- Det er ikke rutiner for mottakskontroll inkludert dokumentasjon av utfyllingsmassene sin opprinnelse og innhold av helse og miljøfarlig stoffer, stikkprøvekontroll med analyser og loggføring
- Det er ikke rutiner for avtale med leverandører
- Det er ikke rutiner for kontroll og/eller prøvetaking av sigevann/sigevannssediment
- Det er ikke rutiner for å avdekke og rette opp avvik som fører til forurensning
- Virksomheten har ikke gjennomført risikovurdering for å redusere faren for forurensning

Kommentarer

Den som har ansatte skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll. Internkontroll innebærer systematiske tiltak for å sikre at regelverket, blant annet på forurensningsområdet, følges.

Den som tar imot rene masser og inert avfall til utfylling bør blant annet ha rutiner for

- opplæring
- mottakskontroll, jf kommentar til avvik 1 og 2
- håndtering av avvik
- informasjon og avtale med leverandører
- kontroll og prøvetaking av forurensning på omgivelsene, jf avvik 4

Rutinene må skrives ned og følges.

En risikovurdering innebærer en systematisk gjennomgang av i hvilke deler av virksomheten det er mest sannsynlig at det oppstår forurensning, og hvilke konsekvenser denne forurensningen kan få. Den skal også inneholde planer og tiltak for å redusere faren for forurensning.

Observasjoner

Virksomheten har etablert internkontroll men den omfatter ikke forurensning.

5. Anmerkninger

Det ble ikke gitt anmerkninger under inspeksjonen.

6. Andre forhold